

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Kateřiny Kozákové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci

žalobce: **H. M.**, nar. X
st. přísl. X
bytem X
zastoupen JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou
sídlem AK Májová 606/35, Cheb

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 30. 7. 2025, čj. OAM-0402221/DO-2025, jako nepřijatelné,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 30. 7. 2025 jeho žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, **byl nezákonný**.
- II. Žalovanému **se zakazuje** pokračovat v porušování práv žalobce a **přikazuje se** mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 30. 7. 2025.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- III. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě v celkové výši **12 270 Kč** k rukám jeho právního zástupce, JUDr. Veroniky Pupalové, advokátky, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce je občanem Ukrajiny. V České republice dne 30. 7. 2025 požádal o dočasnou ochranu ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále „Lex Ukrajina“). Tuto žádost však žalovaný označil jako nepřijatelnou, neboť žalobce získal dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie (Německo). Nepřijatelnost vyznačil přímo v tiskopisu žádosti.
2. Žalobce se podanou žalobou domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného spočívající v tom, že mu dne 30. 7. 2025 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný. Zároveň požaduje, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv, a přikázal žalovanému, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. **Žalobce** v podané žalobě uvedl, že z Ukrajiny utekl před válkou v obavě o svůj život. Po svém vstupu na území členských států Evropské unie žalobce získal dočasnou ochranu v Německu, které mu udělilo dlouhodobý pobyt do 4. 3. 2025. Následně poté si žalobce z vlastní vůle zrušil adresu svého místa pobytu v Německu, kdy je v přesvědčení, že provedl vše nezbytné, aby mohl žít v ČR. Dne 30. 7. 2025 podal žádost o udělení dočasné ochrany v České republice. Žalobce v podané žalobě uvedl, že vyloučení soudního přezkumu je v rozporu s právem Evropské unie. Stejně tak s odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu uvedl, že § 5 odst. 1 písm. d) zákona o dočasné ochraně je v rovněž v rozporu s právem Evropské unie.
4. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě ze dne 10. 9. 2025 uvedl, že žádost žalobce byla vyhodnocena jako nepřijatelná nejen z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina, tedy z důvodu, že žalobce figuruje v platformě *Temporary Protection Platform* (dále jen „TPP“) jako držitel dočasné ochrany v Rumunsku, ale též z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina. Žalobce totiž není osobou uvedenou v § 3 lex Ukrajina. Z příloh předložených žalobcem k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění ze dne 16. 8. 2023 vyplývá, že žalobce ke dni 24. 2. 2022 disponoval oprávněním k pobytu na území Slovenské republiky platným do 3. 8. 2023, kde zřejmě i do tohoto data pobýval (uvedené žalovaný dovozuje z tiskopisu kolonky č. 29 formuláře žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR, kde je jako datum vstupu do ČR uvedeno 3. 8. 2023). Ačkoli z otisků hraničních razítek o vstupech a výstupech na území členských států EU v platném cestovním dokladu žalobce vyplývá, že v době vypuknutí válečného konfliktu pobýval na Ukrajině, přesto jej z důvodu existujícího pobytového oprávnění na Slovensku nelze považovat za osobu pobývající na území Ukrajiny ke dni 24. 2. 2022. Současně žalovaný nemá v případě žalobce za splněnou podmínku existence příčinné souvislosti mezi válečným konfliktem a opuštěním Ukrajiny, neboť žalobce Ukrajinu opustil již dříve z jiných důvodů. Žalovaný nepovažuje za rozhodné, zda povolení k pobytu žalobce vydané

slovenskými orgány je platné v současné době. Důležité je, že bylo platné dne 24. 2. 2022, v důsledku čehož je žalobce vyloučen z okruh osob pobývajících na Ukrajině ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382. K důvodům odmítnutí přijetí žádosti z důvodu dle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina žalovaný zopakoval ty samé argumenty, které již mnohokrát snesl v jiných řízeních před zdejším soudem.

III. Posouzení žaloby

5. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel při tom ze skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí (§ 87 odst. 1 část věty před středníkem s. ř. s.). O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobce i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce v podané žalobě označil přílohy, které však nenavrh k provedení důkazem. Ve věci podstatné skutečnosti plynou z předloženého správního spisu, kterým se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS). Pro rozhodnutí městského soudu je podstatný primárně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu, který žalobkyně u žalovaného podala a který jí žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je oběma účastníkům řízení z povahy věci dobře znám a posouzení důvodnosti žaloby záleží na zodpovězení právní otázky.
6. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Není-li, byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
7. V posuzované věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu byla již v minulosti dočasná ochrana udělena v jiném členském státě Evropské unie. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, zde lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna.
8. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu žalobci vrátil jako nepřijatelnou. Soud předesílá, že v nedávné době došlo k notnému judikатурnímu vývoji stran chápání institutu dočasné ochrany. V první řadě lze vzpomenout rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 27. 2. 2025, C-753/23, ve věci *Krasiliva*, na nějž navázal kasační soud „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42 a č. j. 1 Azs 174/2024-42. Tyto prvotní závěry pak převzaly i další senáty Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 8. 4. 2025, č. j. 9 Azs 20/2024-37, ze dne 17. 4. 2025, č. j. 2 Azs 271/2024-43, ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 Azs 4/2025-49, ze dne 25. 4. 2025, č. j. 5 Azs 217/2023-36, a mnoho dalších).

9. Na tento vývoj reagoval i zdejší soud, který k důvodu odmítnutí přijetí žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina již zohlednil i navazující argumentaci žalovaného (např. rozsudky ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 30. 4. 2025, č. j. 5 A 36/2025-38, ze dne 16. 5. 2025, č. j. 10 A 42/2025-33, ze dne 20. 5. 2025, č. j. 5 A 42/2025-39, ze dne 3. 6. 2025, č. j. 18 A 2/2025-52, ze dne 13. 6. 2025, č. j. 11 A 55/2025-37, ze dne 17. 6. 2025, č. j. 10 A 56/2025-39, ze dne 17. 7. 2025, č. j. 18 A 49/2025-33). Pátý senát se s vyslovenými závěry ztotožňuje, resp. nehodlá na nich ničeho měnit. Proto z nich vychází a v podrobnostech na jejich odůvodnění odkazuje. Nevypořádá-li soud v tomto rozsudku adresně dílčí výtky žalovaného, je tomu tak pouze proto, že žalovanému jsou konkrétní odpovědi na jeho neutuchající polemiku s dubnovou judikaturou známy již ze shora uvedených rozsudků, resp. i z mnoha dalších rozsudků v obdobných či skutkově takřka totožných věcech. Navzdory tomu, že žalovaný tyto závěry setrvale nerespektuje, soud nepovažuje za účelné, aby je v jejich plné šíři neustále opakoval.
10. K naplnění důvodu odmítnutí přijetí žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina tedy klíčovou skutečností zůstává, jakkoli se tomu žalovaný brání, že žádost osoby požívající dočasné ochrany na základě prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382¹, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně², není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. c) nebo d) zákona o dočasné ochraně z toho důvodu, že tato osoba o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany požádala nebo jí bylo toto povolení uděleno také v jiném členském státě Evropské unie. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v systému TPP jako držitelka povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, je povinen takovou žádost přijmout, vést o ní řádné správní řízení dle zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, poučit v něm oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda trvá ke dni rozhodování správního orgánu
11. Soud proto přisvědčil žalobci, že mohl dosáhnout na dočasnou ochranu již na základě toho, že splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382. Žalobkyni tudíž svědčí i právo sekundární volby hostitelského státu, které nemohla realizovat pro zásah žalovaného, jenž jí podanou žádost vrátil jako nepřijatelnou.
12. Na právě uvedeném nic nemění ani návrh nového „aktualizačního“ prováděcího rozhodnutí Rady z 13. 6. 2025 a stejně tak ani vlastní „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 z 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež bylo publikováno v Úředním věstníku Evropské unie 24. 7. 2025 a nabylo platnosti dne 13. 8. 2025.

¹ Rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, kterými je Česká republika vázána

² Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími

13. Prováděcí rozhodnutí 2025/1460 skutečně obsahově převzalo části návrhu, na něž upozornil žalovaný, konkrétně je zařadilo do bodů 4-6 recitálu, které znějí následovně.

Vzhledem k tomu, že určitá osoba může v daném okamžiku požívat práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, by členské státy k zajištění toho, aby tato zásada byla respektována, a s cílem zabránit vícenásobným registracím k dočasné ochraně měly zamítnout žádosti o povolení k pobytu podané na základě čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, pokud je zřejmé, že dotčená osoba již povolení k pobytu na tomto základě získala v jiném členském státě. To by bylo v souladu s rozsudkem Soudního dvora ze dne 27. února 2025 ve věci C-753/23 (5), a zejména s jeho bodem 30.

V souvislosti s aktivací dočasné ochrany podle směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení ze dne 4. března 2022 dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice na osoby, které požívají dočasnou ochranu v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přemísťují bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak.

S ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.

14. Pomine-li soud, že ustanovení recitálu (preambule) unijních předpisů nejsou závazná, citovaná pasáž nutně nezpochybňuje závěry Nejvyššího správního soudu učiněné v dubnové judikatuře, pokud jde o výklad relevantního práva Evropské unie. I kdyby tedy soud přihlížel k interpretačnímu významu citovaných bodů, není zřejmé, že by se kasační soud mýlil. Předně z těchto bodů neplyne, že by členský stát mohl, zvláště v situaci, jaká nastala v nynějším případě, žádost žalobce mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení. Žalobce připouští, že dočasnou ochranu v Německu získala, ale zároveň tvrdí, že již není platná. Vzhledem k tomu je mezi účastníky řízení sporné, zda žalobci stále náleží povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Podle soudu by měly být okolnosti trvání dočasné ochrany blíže zjišťovány a nelze se spokojit pouze s údajem obsaženým v systému TPP.
15. Zároveň je zřejmým cílem vložení nových bodů do recitálu prováděcího rozhodnutí zajistit, aby v jednom okamžiku požívaly oprávněné osoby práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, a zabránit tak vícenásobným registracím. Postup předestřený judikaturou Nejvyššího správního soudu přitom není s těmito cíli nutně v rozporu, nevede k požívání dočasné ochrany ve více členských státech. Kasační soud nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému ukládá, aby v těchto případech prověřil, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě trvá, aby žadatele poučil o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v České republice automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě nebo zda žadatel učinil kroky, aby se práv z dočasné ochrany v jiném členském státě vzdal (rozsudky sp. zn. 1 Azs 336/2024 a 1 Azs 174/2024).
16. Postoji žalovaného dle soudu konečně ubírá přesvědčivosti i pozdější novelizace lex Ukrajina zákonem č. 314/2025 Sb., kterým byl do § 5 odst. 1 pod písm. f) s účinností od 3. 9. 2025 přidán další důvod nepřijatelnosti, pokud je žádost *podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3* (tj. oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi

členskými státy). Podle zdůvodnění pozměňovacího návrhu poslance Letochy, jímž byl do návrhu uvedeného zákona tento bod vložen, jde o reakci na judikaturu Nejvyššího správního soudu, přičemž je snahou regulovat možnosti sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany. Mohlo-li by optikou unijního práva obstát písm. d), jak tvrdí žalovaný, bylo by alespoň z hlediska držitelů dočasné ochrany v jiném členském státě EU, zcela nadbytečné takovou úpravu (a celý mechanismus oznámení) zavádět, neboť tyto případy by zahrnovalo i písm. d), jehož je písm. f) fakticky podmnožinou.

17. Založil-li žalovaný své odmítnutí přijetí žádosti žalobce na důvodu dle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina, nemůže takový postup žalovaného v navazujícím soudním přezkumu obstát.
18. Ve vyjádření k žalobě žalovaný ovšem doplnil existenci důvodu nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina. Podle tohoto ustanovení platí, že žádost je nepřijatelná, *jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3*. V § 3 uvedeného zákona jsou vymezeny osoby, na něž se zákon (dočasná ochrana) vztahuje. Podle § 3 odst. 1 uděluje žalovaný dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382. V prováděcím rozhodnutí Rady 2022/382, jež aktivovalo stav hromadného přílivu osob, jak jej předpokládá směrnice o dočasné ochraně, jsou takové osoby vymezeny zejména jako *ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022*, kteří byli z Ukrajiny vysídleni dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a)].
19. Soud předně uvádí, že v případě zásahové žaloby podle § 87 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s.ř.s.“) platí, že *soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu*. V posuzované věci žalobce žádá, aby žalovaný v zásahu do jeho práv nepokračoval, nejde tedy o zásah deklaratorní ve smyslu věty za středníkem, ale o zásah trvalý. Soud tedy rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí.
20. V řízení o zásahové žalobě podle § 82 a násl. s. ř. s. správní soud neposuzuje zákonnost důvodů a úvah, které správní orgán vedly k zásahu, nýbrž zákonnost zásahu jako takového. Věc nemůže vrátit správnímu orgánu k dalšímu posouzení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2022, č. j. 6 As 237/2021-56). Předmětem přezkumu zdejší soudem je zásah spočívající ve vrácení žádosti jako nepřijatelné. Ustanovení § 5 odst. 1 lex Ukrajina upravuje vícero samostatných důvodů, pro které žalovaný vrátí žalobci žádost jako nepřijatelnou. Domnívá-li se žalovaný, že ve věci je dáno vícero těchto důvodů, soud přezkoumá i jejich existenci, přestože ve formuláři vrácení žádosti všechny uvedeny nebyly. Přitom platí, že s ohledem na skutkovou povahu jednotlivých důvodů, není soud povinen přezkoumávat každý z takto samostatně stojících důvodů, není-li jejich existence namítána.
21. Žalovaný ve vyjádření k žalobě namítá, že žalobce není osobou uvedenou v § 3 lex Ukrajina, a proto je dán důvod nepřijatelnosti jeho žádosti podle § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina. Z příloh předložených žalobcem k žádosti o udělení víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění ze dne 16. 8. 2023 žalovaný dovozuje, že žalobce ke dni 24. 2. 2022 disponoval oprávněním k pobytu na území Slovenské republiky platným do 3. 8. 2023. Z důvodu existujícího pobytového oprávnění na území Slovenska proto žalobce nelze považovat za osobu pobývající na území Ukrajiny ke dni 24. 2. 2022. Vzhledem k tomu, že žalobce zjevně opustil Ukrajinu ještě před vypuknutí války na Ukrajině, není v případě žalobce splněna ani podmínka existence příčinné souvislosti mezi válečným konfliktem a opuštěním Ukrajiny.

Žalovaný dále považuje za nerozhodné, zda povolení k pobytu žalobce vydané slovenskými orgány je platné v současné době. Neboť rozhodným obdobím je právě den 24. 2. 2022.

22. Existencí paralelního pobytového oprávnění platného ke dni napadení Ukrajiny vojsky Ruské federace či později se již správní soudy zabývaly (srov. rozsudky městského soudu ze dne 17. 8. 2023, čj. 18 A 54/2023-32, ze dne 30. 9. 2024, ze dne 3. 10. 2024, čj. 6 A 80/2024-23, ze dne 10. 4. 2024, čj. 5 A 83/2024-32 a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2025, čj. 5 Azs 72/2024-21 či ze dne 20. 5. 2025, čj. 4 Azs 225/2024-20). Ve všech těchto rozsudcích správní soudy dospěly k závěru, že k naplnění podmínky uvedené v čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí Rady 2022/385 je podstatné, zda žalobce ke dni 24. 2. 2022 na území Ukrajiny pobýval, přičemž tento pojem je třeba vykládat nikoli jako faktické zdržování se, ale jako stálejší a dlouhodobější pobyt (žalobce by zde např. měl mít bydliště, těžiště svých zájmů, žít). Z čehož vyplývá, že ze samotného pojmu „pobývání“ nelze *a priori* dovozovat, že by žadatel nemohl ke dni 24. 2. 2022 disponovat povolením k dlouhodobému pobytu v jiné zemi.
23. Žalovaný v nynějším případě uzavřel, že již pouhá existence pobytového oprávnění uděleného Slovenskou republikou před vpádem ruských vojsk na Ukrajinu žalobce diskvalifikuje z možnosti udělení dočasné ochrany. Takový závěr je tak v rozporu s judikaturou správních soudů (citovanou v bodě 22 tohoto rozsudku). Pro učinění závěru, že žadatel není osobou podle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382 je totiž nutné zkoumat individuální skutkové okolnosti žadatele a prokázat, že skutečně vízum jiného státu aktivně využíval, případně kdy, zejména zda to nebylo v době bezprostředně předcházející ruské invazi na Ukrajinu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 225/2024).
24. Žalovaný v nyní projednávané věci nijak neprokázal, že žalobce na území Ukrajiny skutečně nepobýval, a naopak že pobýval nebo byl usazený ve Slovenské republice. Domnívá-li se žalovaný, že žadatel na území Ukrajiny v rozhodné době nepobýval, resp. že aktivně využíval pobytové oprávnění udělené mu jiným státem, je na něm, aby své tvrzení prokázal. Pouhé udělení slovenského pobytového oprávnění přitom dle názoru městského soudu k závěrům, které žalovaný učinil, nepostačuje.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

25. Soud shrnuje, že soudní výluka je ve vztahu k důvodům nepřijatelnosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina v rozporu s evropským právem a nelze ji aplikovat. Proto soud žalobu projednal a shledal, že je důvodná.
26. Důvod nepřijatelnosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) citovaného zákona je v rozporu s právem Evropské unie, konkrétně směrnici o dočasné ochraně a prováděcím rozhodnutím Rady 2022/382. Založil-li žalovaný vrácení žádosti žalobce na důvodu dle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina, nemůže takový postup žalovaného v navazujícím soudním přezkumu obstát.
27. Důvod nepřijatelnosti žádosti podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina nemůže spočívat toliko ve skutečnosti, že k datu 24. 2. 2022 žalobce disponoval též jiným pobytovým oprávněním. Neprokázal-li žalovaný, že na území Ukrajiny k datu 24. 2. 2022 žalobce nepobýval, resp. že pobýval na území Slovenska, nebyl oprávněn žádost žalobce vrátit jako nepřijatelnou.

28. Proto městský soud žalobě vyhověl a podle § 87 odst. 2 s. ř. s. rozsudkem určil, že zásah je nezákonný (výrok I) a žalovanému zakázal v porušování práv žalobce pokračovat (výrok II).
29. Ohledně dalšího postupu žalovaného soud poukazuje na bod [78] rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Azs 174/2024; pokud žádost o dočasnou ochranu v České republice bude podána poté, co osoba již v minulosti obdržela pobytové oprávnění v jiném členském státě, avšak tímto oprávněním k okamžiku podání žádosti prokazatelně již nedisponuje nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina pro jeho neslučitelnost s právem Evropské unie. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat a v případě splnění podmínek pobytové oprávnění vydat. Pokud původní pobytové oprávnění je stále platné a trvá, pak ani v takovém případě nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina pro jeho neslučitelnost s právem Evropské unie. Žádost tudíž bude nutné věcně projednat. Žalovaný žadatele poučí o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Pokud bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v České republice, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území České republiky dojde podle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá držiteli dočasné ochrany oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žalovaný žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v hostitelském členském státě. K tomu mu poskytne součinnost. V rámci věcného projednání žádosti žalobce žalovaný znovu posoudí, zda žalobce splňuje definici osoby oprávněné ve smyslu § 3 lex Ukrajina.
30. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měl žalobce ve věci plný úspěch, náleží mu náhrada nákladů řízení. Od úhrady soudního poplatku byl osvobozen, má však dále na náhradu nákladů právního zastoupení advokátkou JUDr. Pupalovou. Náklady žalobce proto spočívají v odměně jeho zástupkyni za dva úkony právní služby (převzetí zastoupení a sepsání žaloby) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném od 1. 1. 2025 (AT) v částce 4 620 Kč za jeden úkon, celkem 9 240 Kč [§ 7, § 9 odst. 5 AT] a náhradě hotových výdajů za 2 úkony v částce 450 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 AT). Zástupkyně žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, jak soud ověřil, výslednou odměnu a náhradu hotových výdajů proto dále zvýšil o 21 %. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně celkem 12 270 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 23. října 2025

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu